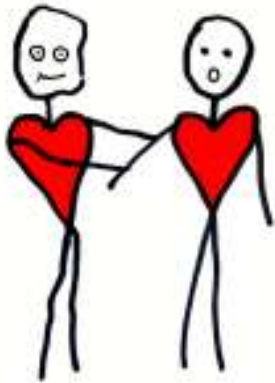

52. Dementie

*Leegstand van de geest wordt gecompenseerd door kennis van het hart.
Het gevoelsleven van mensen met dementie is vaak rijk, een wereld aan beleving.*

Paula Irik, geestelijk verzorger

Stel we hebben te maken met een oudere cliënt die schrikt en ons stevig vastpakt. De cliënt bezoekt ons voor een kwaal en heeft daarnaast de ziekte van Alzheimer. Wat weten we hiervan? Hoe kunnen we met compassie omgaan met iemand die een vorm van dementie heeft? In de zorg komen regelmatig cliënten die dementie hebben. Zij ontvangen niet altijd de benadering die hun ziekte nodig heeft, soms met desastreuze gevolgen. Welke zorgprofessionals zijn toegerust in het omgaan met mensen met dementie? Een moedige [ontboezeming](#) van een arts, die aangeeft dat ze zwijgt over de Alzheimer van cliënten uit schaamte, angst, onwetendheid. 'Een lot erger dan de dood', vindt een collega.

Onwetendheid kan een begripvol contact in de weg staan. Weten wat we wel en beter niet kunnen zeggen of doen bespaart veel leed. Direct een vraag stellen bij de introductie of de persoon van achteren benaderen kan een zorgvrager met dementie enorm uit zijn evenwicht brengen. Een persoon met dementie rustig van voren benaderen, oogcontact maken, vriendelijk vertellen wie je bent en wat je gaat doen kan juist geruststellen. Hoe kunnen we omgaan met een cliënt als we toch vastgegrepen worden? Wanneer we weten dat een cliënt een boodschap communiceert met zijn gedrag, dan kijken we anders. We kunnen wellicht rustig blijven, aansluiten bij de ander en proberen de boodschap te ontcijferen en te benoemen, zoals pijn (vaak over het hoofd gezien), angst of paniek. Tegelijkertijd hebben we zelfcompassie en gaan na of de ander niet over onze grens gaat. Is het vastpakken pijnlijk of voelen we ons bedreigd, dan is zorgen voor eigen veiligheid prioriteit. Scholing helpt ons anders leren kijken naar mensen met dementie.

Compassie Concreet

1. Reflectievragen: Wat weet jij van dementie? Welke gedachten heb je er over? Voel je medelijden, schaamte, ontluistering, of iets anders? Hoe zou het zijn als alles en iedereen onbekend voor je zijn, steeds opnieuw? Wat zou je doen als je pijn hebt, maar het door de dementie niet meer kan zeggen? Wat zou je doen als je behoefte hebt aan aandacht en je niet meer weet hoe je hier om kan vragen? Wat leer je hier van?
2. Reflectievragen: Wat doe je als je onverwacht wordt vastgepakt door een cliënt of cliënt? Wat doe je, wat zeg je? Waar hou je rekening mee? Heb je hier ervaring mee? Hoe zorg je voor jezelf als je dit overkomen is? Bij wie kan je terecht?
3. Teamdiscussie: Wat vind je van de reactie over dementie: 'Een lot erger dan de dood.' Hoe beïnvloedt je gedachte over iemand met dementie je beroepshouding?

Staat in het contact met cliënten de dementie centraal? Waarom wel of niet? Hoe ga je hier als team mee om? Hoe kijken andere teamleden aan tegen dementie? Wat leren jullie van elkaar?

4. Teamdiscussie: Welke communicatiestrategie hebben jullie met betrekking tot mensen met dementie? Wie heeft er kennis over? Wie heeft er ervaring mee? Wie kunnen jullie benaderen voor vragen over dit onderwerp? Klik [hier](#) voor enkele praktische tips.
5. Kijktips: de [kracht van muziek bij dementie](#), met Oliver Sacks, [de kracht van aanraken bij dementie](#).
6. Meer info:
 - [E-learning](#): Hoe kun je als zorgmedewerker ervoor zorgen dat iemand met dementie zich prettig voelt? Hoe kun je onbegrepen gedrag bij mensen met dementie voorkomen? En als dit gedrag toch ontstaat, hoe pak je dit dan aan en hoe ga je ermee om? Deze vragen staan centraal in de e-learning [Leren over dementie](#), vanaf juni 2014 via het Trimbos Instituut.
 - Alzheimer beleven in de [Alzheimer Experience](#)
 - [Alzheimer Nederland](#)
 - [Innovatiekring Dementie](#)